

บทที่ 1

บทนำ

ในวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าชี้ให้เห็นว่าความคิดเกี่ยวกับตัวตนทางจริยธรรมที่ได้จากการอ่านความคิดเรื่องมิตรภาพของอริสโตเติล มีประโยชน์ต่อวิถีคิดของนักจริยศาสตร์สตรีนิยม ซึ่งในที่นี้ ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับจริยศาสตร์สตรีนิยมในแบบจริยศาสตร์แห่งความอาทร เนื่องจากเป็นแนวคิดที่นักจริยศาสตร์สตรีนิยมส่วนใหญ่ให้ความสนใจ วิทยานิพนธ์แบ่งเป็นห้าบท บทที่หนึ่งคือบทนำ บทที่สองข้าพเจ้ากล่าวถึงข้อโต้แย้งของนักจริยศาสตร์สตรีนิยมที่มีต่อทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลัก กล่าวคือ ข้อโต้แย้งที่ว่าทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลักสะท้อนความคิดแบบผู้ชายเป็นใหญ่ และผลิตซ้ำความคิดแบบผู้ชายเป็นใหญ่ กล่าวคือทฤษฎีจริยศาสตร์เหล่านั้นมีความคิดพื้นฐานคือการแบ่งแยกทวินิยมระหว่างอารมณ์และเหตุผลอย่างชัดเจน โดยที่เหตุผลอยู่เหนืออารมณ์ และเนื่องจากผู้หญิงและความเป็นหญิงถูกเชื่อมโยงกับด้านของอารมณ์ ในขณะที่ผู้ชายและความเป็นชายถูกเชื่อมโยงอยู่กับด้านของเหตุผล วิถีคิดที่แบ่งทวินิยมในลักษณะนี้จึงเป็นวิถีคิดที่มีศูนย์กลางอยู่ที่ความเป็นชาย (androcentric) เช่นความคิดทางจริยศาสตร์ในแนวของคานท์และรอลส์ ที่มองเห็นว่าเป็นตัวตนทางจริยธรรม หมายถึงความเป็นตัวตนที่เข้าไปตัดสินใจปัญหาทางจริยธรรม จำเป็นต้องเป็นตัวตนที่เป็นนามธรรม ถอดถอนออกจากบริบทเฉพาะ ถูกแทนที่โดยมนุษย์คนใดก็ได้ และเป็นตัวตนที่เข้าถึงกฎที่เป็นสากล หรือการตัดสินใจที่มีลักษณะเป็นสากล เป็นความคิดที่นักจริยศาสตร์สตรีนิยมชี้ให้เห็นว่า มีนัยที่กีดกันผู้หญิงและความเป็นหญิงออกไปนอกเขตแดนทางจริยธรรม เนื่องจากผู้หญิงและความเป็นหญิงถูกเชื่อมโยงอยู่กับพื้นที่ส่วนตัว ในขณะที่ทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลักทำให้จริยศาสตร์เป็นเรื่องที่อยู่ในเขตแดนพื้นที่สาธารณะ ดังนั้นการคิดเช่นนี้เป็นการกีดกันผู้หญิงและ "ประสบการณ์ของผู้หญิง" ให้อยู่นอกขอบเขตของจริยธรรม ทำให้วิธีเข้าใจโลกโดยผ่าน "ประสบการณ์ของผู้หญิง" (ในที่นี้อาจหมายถึงประสบการณ์ที่ผู้หญิงส่วนมากมี หรืออาจหมายถึงสิ่งที่สังคมกำหนดว่าเป็นประสบการณ์ของความเป็นหญิง คือประสบการณ์ในพื้นที่ส่วนตัว เช่น ประสบการณ์ในครอบครัว ความสัมพันธ์ส่วนตัว ความรักความผูกพันและความรู้สึกอื่นๆ) กลายเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญทางจริยธรรม และถูกมองว่าไม่มีความชอบธรรมทางจริยธรรม นักจริยศาสตร์สตรีนิยมชี้ให้เห็นประเด็นสำคัญที่ว่า การบ่งชี้ว่าพื้นที่ทางจริยธรรมคืออะไร และอะไรบ้างที่อาจนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความชอบธรรมในการ

ตัดสินทางจริยธรรม เป็นการกระทำเชิงอำนาจ เนื่องจากการกระทำที่เป็นการแจกแจงคุณค่า เมื่อผู้หญิงและความเป็นหญิงถูกกันให้อยู่ชายขอบของเขตแดนทางจริยธรรม เสียงของผู้หญิงจึง 'ไม่ถูกให้ความสำคัญหรือถูกให้ความชอบธรรม' นี่เป็นการสนับสนุนและผลิตซ้ำระบบโครงสร้างอำนาจหลักในสังคม ที่นักสตรีนิยมเรียกว่าระบบผู้ชายเป็นใหญ่ (patriarchy) ความคิดที่สำคัญก็คือ นักสตรีนิยมชี้ให้เห็นว่า ทฤษฎีทางจริยศาสตร์ ที่เคยถูกเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เป็นกลาง (neutral) ไม่ถูกแปดเปื้อนโดยการเมืองหรือระบบอำนาจภายนอก อันที่จริงแล้วไม่เป็นเช่นนั้นจริง

ในบทที่สามข้าพเจ้าเสนอความคิดเรื่องมิติภาพของอริสโตเติล โดยพิจารณาว่ามิติภาพแบบของอริสโตเติลมีความสำคัญอย่างไรในระบบจริยศาสตร์ของอริสโตเติล มิติภาพมีรูปแบบอย่างไรบ้าง และมิติภาพในแบบที่ดีที่สุดมีลักษณะอย่างไร โดยข้าพเจ้ามุ่งชี้ให้เห็นถึงด้านที่เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวและเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่อยู่ในมิติภาพ และข้าพเจ้าพยายามชี้ให้เห็นประเด็นที่จะมีความสำคัญต่อไปในข้อโต้แย้งของวิทยานิพนธ์นี้ เช่นการที่มิติภาพเป็นการเลือกและมิตรในฐานะที่เป็น "ตัวตนที่สอง"

ในบทที่สี่ข้าพเจ้าเสนอว่า หากเราเข้าใจมิติภาพในแบบที่อริสโตเติลเข้าใจ เราจะเห็นความเป็นตัวตนทางจริยธรรม (moral self) ในแบบหนึ่ง กล่าวคือเราจะเห็นความเป็นตัวตนทางจริยธรรมที่ทำให้การแบ่งทวินิยม และการแบ่งตัวตนในพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะมีปัญหา เพราะตัวตนที่พบในมิติภาพแบบอริสโตเติล เป็นตัวตนทางจริยธรรม นี่หมายความว่าอริสโตเติลไม่ได้มีข้อสันนิษฐานร่วมกับนักทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลัก ว่าพื้นที่ทางจริยธรรมเป็นพื้นที่สาธารณะเท่านั้น และตัวตนทางจริยธรรมเป็นตัวตนที่เป็นนามธรรมปราศจากบริบทเฉพาะหรือความรู้สึกส่วนตัว ข้าพเจ้าชี้ให้เห็นว่า การที่อริสโตเติลเห็นว่ามิติภาพเป็นส่วนสำคัญของชีวิตทางจริยธรรม (เนื่องจากจริยศาสตร์แบบอริสโตเติล ถ้ามองคำถามเกี่ยวกับชีวิตที่ดี) ทำให้เราได้ภาพของตัวตนที่มีความซับซ้อนในลักษณะที่มีนัยสำคัญ กล่าวคือ (หนึ่ง) ตัวตนทางจริยศาสตร์แบบอริสโตเติลยอมไม่ใช่ตัวตนที่พอเพียง สมบูรณ์ในตัวเอง ในทางตรงกันข้าม ข้าพเจ้าชี้ให้เห็นว่าความพอเพียงในแบบที่อริสโตเติลกล่าวว่าเป็นแบบของมนุษย์ คือความพอเพียงของมนุษย์ที่อยู่ในความสัมพันธ์ และเป็นความพอเพียงในหน่วยของความสัมพันธ์ ที่ซึ่งความดีงามของคนๆหนึ่งไม่อาจถูกพิจารณาได้เป็นต่างหากโดยแยกจากความสัมพันธ์ที่เข้าอยู่ (สอง) ตัวตนทางจริยธรรมเป็นตัวตนในบริบทเฉพาะ เนื่องจากมิติภาพแบบอริสโตเติลไม่ใช่มิติภาพในแบบที่เป็นนามธรรม ในขณะที่มีนักคิดบางท่านมองว่ามิติภาพที่ดีคือมิติภาพที่มีตรรกะอดถอนบริบทเฉพาะ มิตรสองคน

จะรักกันโดยไม่กังวลสนใจเรื่องราวในชีวิตจริงของแต่ละฝ่าย เพียงแต่มีความเห็นที่ตรงกันหรือมีความรู้สึกนึกคิดเหมือนกันเท่านั้น วิธีคิดเช่นนี้คล้ายกับวิธีที่เพลโตอธิบายความรักแบบที่ก้าวข้ามบริบทเฉพาะ (transcendent theory of love หรือบ้างเรียกเป็นทฤษฎี "ladder of love" โดยอ้างถึงความคิดที่ว่าบุคคลสมควรก้าวผ่านความรักในสิ่งปรากฏ ไปสู่ความงามที่เป็นสากลและเป็นนามธรรมในโลกของแบบ) ข้าพเจ้าชี้ให้เห็นว่าอริสโตเติลไม่ได้มีความคิดแบบนั้น มิตรภาพในแบบที่มีความสำคัญทางจริยธรรม เป็นมิตรภาพที่อยู่ในบริบทเฉพาะ กับคนที่อยู่ในบริบทเฉพาะ วิธีคิดเช่นนี้มีนัยสำคัญเพราะมันแสดงให้เห็นว่าสิ่งที่อยู่ในพื้นที่ส่วนตัว มีความสำคัญทางจริยศาสตร์ ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ดีเป็นเงื่อนไขจำเป็นที่ทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่ดี และมิตรภาพที่บุคคลมีกับคนในบริบทเฉพาะเป็นการฝึกหัดในคุณธรรม นัยสำคัญในประเด็นนี้ก็คือการเป็นผู้มีคุณธรรมไม่ได้หมายถึงการละทิ้งบริบทเฉพาะ แต่ในทางตรงข้าม อริสโตเติลมองว่าเราไม่อาจมีชีวิตทางคุณธรรมได้โดยปราศจากบริบทเฉพาะ และสาม) ตัวตนทางจริยธรรมในแบบอริสโตเติลเป็นตัวตนที่ไม่ได้มีการแบ่งแยกระหว่างเหตุผลและอารมณ์ชัดเจน ข้าพเจ้าเสนอว่าความคิดเรื่องโพรเนซิส (*phronesis* - practical wisdom) ¹ มีนัยที่ลุ่มลึกและมีความสำคัญต่อข้อโต้แย้งของสตรินิยม กล่าวคือ เราไม่อาจเข้าใจการทำงานของผู้มีโพรเนซิส (หรือผู้เป็นคนดี เพราะโพรเนซิสเป็นเงื่อนไขพอเพียงและจำเป็นสำหรับการเป็นคนดี) ได้ หากเรายืนยันที่จะเข้าใจการใช้เหตุผลทางจริยธรรมในลักษณะที่เป็นการใช้เหตุผลบริสุทธิ์ (*pure reason*) ในแบบของคณิตศาสตร์ ถึงแม้ว่าผู้ศึกษาจริยศาสตร์แบบอริสโตเติลล้วนยอมรับว่าในระบบจริยศาสตร์แบบอริสโตเติล อารมณ์มีบทบาทสำคัญทางจริยธรรม กล่าวคือผู้มีคุณธรรมจะมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในจิตใจ (*soul*) ของเขา โดยที่เหตุผลและอารมณ์ไม่มีความขัดแย้งกัน อารมณ์จะไปในทิศทางเดียวกับเหตุผล แต่ข้าพเจ้าเสนอว่าความสัมพันธ์ระหว่างอารมณ์และเหตุผลเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นพลวัตมากกว่าจะเป็นความสัมพันธ์แบบกลไก อารมณ์มีบทบาทในจริยศาสตร์ของอริสโตเติลมากกว่าการเป็นฝ่ายตามเหตุผล ข้าพเจ้าเสนอว่าอริสโตเติลเข้าใจอารมณ์ว่ามีความซับซ้อน และเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความรู้ หรืออีกนัยหนึ่งอารมณ์เป็นรูปแบบ (*mode*) ของการรับรู้ ข้าพเจ้าเสนอว่า ความรู้ทางจริยศาสตร์ในแบบที่จะทำให้ภาพของคนดีแบบของอริสโตเติลเป็นภาพที่สอดคล้องในตัวเอง ต้องเป็น

¹ *Phronesis* ในภาษากรีก มีผู้แปลเป็นภาษาอังกฤษต่างๆกัน เช่นว่า practical wisdom, high-mindedness, good sense, prudence Oxford Dictionary of Philosophy อธิบายว่า *Phronesis* หมายถึงความรู้ที่เป็นสิ่งพอเพียงและจำเป็นสำหรับการมีคุณธรรม เป็นความรู้ทางจริยศาสตร์เกี่ยวกับจุดหมายที่แท้จริงของชีวิต ผู้เขียนขอใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษ เพราะการแปลเป็นภาษาไทยเป็น "ปัญญาในทางปฏิบัติ" หรือ "ความรอบคอบ" อาจทำให้เข้าใจผิดว่ามนต์ศรัทธายังคงยึดทวินิยม จิต/กาย หรือ ทวินิยม เหตุผล/อารมณ์อยู่

ความรู้ในลักษณะที่เป็นองค์รวม ในลักษณะที่เป็นความรู้ในทางปัญญา (cognitive) และเป็นความรู้ในทางความรู้สึกด้วย หากเราเข้าใจในแบบนี้เราจะเห็นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ โดยจะเข้าใจว่าเหตุใดความสัมพันธ์จึงเป็นการฝึกหัดในคุณธรรม และเราจะเข้าใจว่าความรู้ในทางจริยศาสตร์ที่อริสโตเติลพูดถึง เป็นความรู้ที่เกิดในบริบทของความสัมพันธ์ วิธีคิดแบบนี้ทำให้เราเห็นตัวตนทางจริยธรรมในแบบที่ต่างไปจากตัวตนที่อยู่ในทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลัก กล่าวคือ ตัวตนแบบของอริสโตเติลเป็นตัวตนที่เป็นองค์รวม ไม่สามารถแบ่งแยกส่วนระหว่างอารมณ์และเหตุผลอย่างชัดเจน เพราะตัวตนทางจริยธรรมแบบอริสโตเติลเป็นตัวตนที่ตัดสินใจทางจริยธรรมโดยใช้ความรู้ที่มาจากเหตุผลและอารมณ์ มาจากความเข้าใจทั้งในภูสาคลและในสิ่งที่อยู่ในบริบทเฉพาะ

ในบทที่ห้าข้าพเจ้าเสนอว่าความคิดเรื่องตัวตนในจริยศาสตร์แบบอริสโตเติลมีประโยชน์ต่อสิ่งที่นักทฤษฎีสตรีนิยมพยายามจะทำ เพราะอริสโตเติลเสนอภาพของตัวตนที่ก้าวข้ามทวินิยมที่นักสตรีนิยมเห็นว่าเป็นปัญหา โดยที่อริสโตเติลเสนอทฤษฎีจริยศาสตร์ที่มีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวผู้ตัดสินใจทางจริยธรรม (agent centered) การมองจริยศาสตร์แบบที่มีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวผู้ตัดสินใจทางจริยธรรมสะท้อนตัวตนทางจริยธรรมที่มีลักษณะซับซ้อนและเป็นองค์รวม เพราะในวิธีคิดแบบนี้เราไม่มุ่งที่จะเข้าใจตัวตนในลักษณะที่เป็นนามธรรมที่จะเข้าถึงหลักการที่เป็นนามธรรมสากล แต่วิธีคิดแบบที่มีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวผู้ตัดสินใจทางจริยธรรมทำให้เราจำเป็นต้องอธิบายกระบวนการตัดสินใจทางจริยธรรมที่มาจากรูปแบบการรับรู้ที่ซับซ้อนของตัวผู้ตัดสินใจเอง ข้าพเจ้าเสนอว่าวิธีคิดแบบนี้เป็นการแสดงให้เห็นภาพการทำงานของตัวตนในแบบที่นักสตรีนิยมเสนอ นอกจากนี้ อริสโตเติลยังมีประโยชน์ต่อสตรีนิยมอีกประการหนึ่ง คืออริสโตเติลสามารถแก้ปัญหาให้แก่จริยศาสตร์แห่งความอาหาร ในข้อที่เกี่ยวกับข้อจำกัดของความอาหาร อริสโตเติลช่วยตอบคำถามที่ว่า เราจะตัดสินใจความสัมพันธ์ส่วนตัวอย่างไร เมื่อไรที่ความอาหารเป็นเรื่องสมควรและเมื่อไรที่ความอาหารควรถูกจำกัดหรือถูกยกเลิกไป เช่นในกรณีที่ความสัมพันธ์ไม่นำมาซึ่งชีวิตที่ดี (flourishing life) ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย ข้าพเจ้าเห็นว่าอริสโตเติลเลือกที่จะให้ความสำคัญกับมิตรภาพของผู้มีคุณธรรม (virtue friendship) เพราะว่ามีมิตรภาพเป็นสิ่งที่เราเลือก ในขณะที่ความสัมพันธ์อื่น เช่นความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ผูกพันโดยสายเลือด ไม่ได้เป็นความสัมพันธ์ที่เราเลือก และมีมิตรภาพที่ดีเป็นความสัมพันธ์ที่เราเลือกบนพื้นฐานของคุณธรรมทั้งของเราและของมิตร ข้อนี้เป็นสิ่งที่อริสโตเติลสามารถช่วยเพิ่มเติมให้แก่จริยศาสตร์แห่งความอาหาร สามารถทำให้ผู้ที่อยู่ใน

ความสัมพันธ์มีมาตรฐานสำหรับจะตัดสินความสัมพันธ์ที่ตนเองอยู่ได้ นี้จะช่วยตอบข้อวิจารณ์ที่ว่าจริยศาสตร์แห่งความอาทรผลิตซ้ำวัฒนธรรมแบบผู้ชายเป็นใหญ่ ที่ต้องการผูกมัดผู้หญิงไว้ในบทบาทดั้งเดิม

ในการศึกษาตัวตนในจริยศาสตร์แบบอริสโตเติลข้าพเจ้าเลือกที่จะพิจารณามิตรภาพ แทนที่จะเป็นความสัมพันธ์แบบอื่น เพราะว่าอริสโตเติลเองก็ให้ความสำคัญกับมิตรภาพระหว่างคนดี ในฐานะที่เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการมีชีวิตที่ดีและการเป็นผู้มีคุณธรรม หนังสือจริยศาสตร์นิโคมาเคียน (Nicomachean Ethics) พูดถึงมิตรภาพในรายละเอียดที่พอเพียงแก่การศึกษา นอกไปจากเหตุผลในทางปฏิบัติเช่นนี้แล้วข้าพเจ้ายังเห็นว่ามิตรภาพมีนัยสำคัญในทางทฤษฎีด้วย กล่าวคือ มิตรภาพเป็นสิ่งที่เราเลือกดังกล่าวดังนั้นมิตรภาพจึงเป็นความสัมพันธ์ที่มีพื้นฐานอยู่บนความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับความดี พื้นฐานนี้มีความสำคัญเพราะมันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับที่จะทำให้ความเห็นใจและความรู้สึกร่วม เป็นไปได้ ซึ่งความเห็นใจและความรู้สึกร่วมเป็นรูปแบบของการรับรู้ซึ่งข้าพเจ้าโต้แย้งว่ามีความสำคัญต่อการตัดสินทางจริยธรรม นอกจากนั้นมิตรภาพระหว่างคนดียังมีนัยอีกประการหนึ่งคือเป็นการแสดงว่าอริสโตเติลมองพัฒนาการทางจริยธรรมว่าเป็นกิจกรรมและความสำเร็จที่มนุษย์มีร่วมกับคนอื่น ไม่ใช่เป็นการกระทำของตัวคนเดียว เพราะว่าในมิตรภาพระหว่างคนดีมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยกันคิดเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่ไม่มีความแน่นอนตายตัว และมีตัวแปรต่างๆมากมายในสถานการณ์จริงและในบริบทเฉพาะ การศึกษามิตรภาพระหว่างคนดีทำให้เราเห็นนัยที่สำคัญต่างๆเหล่านี้

ข้าพเจ้าสรุปว่าในการศึกษาตัวตนที่อยู่ในมิตรภาพแบบของอริสโตเติลทำให้เราเห็นตัวตนที่ก้าวข้ามทวินิยมที่แบ่งพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ โดยจริยศาสตร์แบบอริสโตเติลแสดงให้เห็นการทำงานของตัวตนทางจริยธรรมที่เป็นองค์รวม มีรูปแบบของการรับรู้ทางจริยธรรมที่เหตุผลและอารมณ์ไม่ได้เป็นต่างหากจากกันชัดเจน และเป็นตัวตนที่อยู่ในความสัมพันธ์แต่ในขณะเดียวกันก็มีความสามารถที่จะตัดสินความสัมพันธ์ที่ตนอยู่ได้

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มีความพยายามจากนักทฤษฎีสตรีนิยมที่จะชี้ให้เห็นว่าทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลักไม่ได้ อยู่เป็นอิสระจากระบบอำนาจแบบผู้ชายเป็นใหญ่ ในทางตรงข้ามทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลัก

เติบโตขึ้นจากระบบอำนาจนั้น และผลิตซ้ำระบบอำนาจนั้น และจากความคิดนี้มีนักทฤษฎีสตรีนิยมจำนวนมากพยายามที่จะสร้างทฤษฎีจริยศาสตร์ใหม่ที่ไม่มีลักษณะมีผู้ชายเป็นศูนย์กลาง และไม่ผลิตซ้ำความคิดที่เป็นอคติต่อผู้หญิง นักทฤษฎีสตรีนิยมจำนวนหนึ่งหันไปหาทฤษฎีโบราณเพื่อดึงเอาส่วนที่น่าสนใจของทฤษฎีเหล่านั้นมาเป็นข้อคิดและแรงบันดาลใจสำหรับทฤษฎีจริยศาสตร์ใหม่ เช่น มาร์ธา นุสบัม (Martha Nussbaum) บางพวกก็ได้รับทฤษฎีเหล่านั้นมาทั้งหมดและได้ปรับแก้ไขในส่วนที่จำเป็น เช่น นักทฤษฎีนีโออริสโตเติล (Neo-Aristotelian) ที่รับเอาทฤษฎีจริยศาสตร์ของอริสโตเติลมา แต่ไม่ยอมรับความคิดของอริสโตเติลในส่วนที่เกี่ยวกับผู้หญิงและทาส เช่นในงานของ โรซาลินด์ เฮิร์สเฮาส์ (Rosalind Hursthouse) วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เกิดขึ้นในบริบทของความพยายามร่วมกันที่จะแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ข้าพเจ้าเห็นว่ายังมีสิ่งที่มีคุณค่าอีกมากมายในทฤษฎีโบราณ ที่หากได้รับการพิจารณาใหม่ และได้รับการตีความในแบบใหม่ จะทำให้เราคิดถึงประเด็นทางจริยธรรม และคิดถึงจริยศาสตร์ในแง่มุมที่ต่างออกไป และข้าพเจ้าเห็นว่า นักสตรีนิยมอาจได้รับประโยชน์และแรงบันดาลใจจากทฤษฎีของอริสโตเติล เพราะในตัวทฤษฎีเองมีความคิดพื้นฐานที่แตกต่างจากทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลัก และวิถีคิดของอริสโตเติลมีแง่มุมมากมายที่จริยศาสตร์สตรีนิยมจะได้เรียนรู้

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษามโนทัศน์เรื่องมิตรภาพในความคิดของอริสโตเติล
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับตัวตนที่อยู่ใต้มโนทัศน์เรื่องมิตรภาพของอริสโตเติล
- 1.2.3 เพื่อวิเคราะห์นัยของมโนทัศน์เรื่องมิตรภาพและตัวตนของอริสโตเติลที่มีต่อแนวคิดจริยศาสตร์สตรีนิยมในประเด็นเรื่องพื้นที่ส่วนตัว

1.3 แนวเหตุผล ทฤษฎีสำคัญ และสมมติฐาน

การศึกษามโนทัศน์เรื่องมิตรภาพและตัวตนในแนวคิดเรื่องมิตรภาพของอริสโตเติลมีนัยทางจริยศาสตร์ที่แสดงให้เห็นถึงการก้าวข้ามการแบ่งขั้วแยกข้างหรือทวินิยม ระหว่างพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ การแบ่งขั้วแบบทวินิยมนี้เป็นรากฐานของแนวคิดจริยศาสตร์กระแสหลัก และเป็นสิ่งที่ทำให้พื้นที่ส่วนตัวและสิ่งที่อยู่ในพื้นที่ส่วนตัว เช่น ความเฉพาะเจาะจง (particularity)

ความไม่เป็นกลาง (partiality) อยู่นอกขอบเขตของจริยศาสตร์ และไม่ได้รับความสำคัญ ลักษณะเช่นนี้ของแนวคิดจริยศาสตร์กระแสหลักเป็นข้อที่ถูกวิจารณ์อย่างมากโดยจริยศาสตร์สตรีนิยม ดังนั้น การที่ความคิดเรื่องมิตรภาพและตัวตนของอริสโตเติลมีลักษณะที่แตกต่างจากจริยศาสตร์กระแสหลักในประเด็นเรื่องพื้นที่ส่วนตัว จึงน่าจะช่วยสนับสนุนจริยศาสตร์สตรีนิยม และช่วยเปิดประเด็นใหม่ให้แก่การโต้แย้งเรื่องพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ

1.4 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

- 1.4.1 ศึกษาข้อวิจารณ์ของนักจริยศาสตร์สตรีนิยมที่มีต่อทฤษฎีจริยศาสตร์กระแสหลัก
- 1.4.2 ศึกษาความคิดเรื่องตัวตน ที่อ่านได้จากคำอธิบายเรื่องมิตรภาพของอริสโตเติล
- 1.4.3 ชี้ให้เห็นว่าตัวตนทางจริยศาสตร์ในทฤษฎีจริยศาสตร์ของอริสโตเติล มีลักษณะที่แตกต่างอย่างสำคัญจากตัวตนทางจริยศาสตร์ในแบบกระแสหลักอย่างไร
- 1.4.4 ชี้ให้เห็นว่าความเข้าใจตัวตนทางจริยศาสตร์ในแบบของอริสโตเติล มีนัยอย่างไรต่อจริยศาสตร์สตรีนิยม

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถชี้ให้เห็นว่า ความคิดเรื่องตัวตนในแบบของอริสโตเติลที่อ่านได้จากคำอธิบายเรื่องมิตรภาพเป็นอย่างไร และแตกต่างจากความคิดเรื่องตัวตนในจริยศาสตร์กระแสหลักอย่างไร ชี้ให้เห็นถึงนัยของความเข้าใจเกี่ยวกับตัวตนทางจริยศาสตร์ของอริสโตเติลในสวนที่เกี่ยวกับการแบ่งพื้นที่ส่วนตัวและสาธารณะ และชี้ให้เห็นว่าความเข้าใจแบบนี้มีนัยอย่างไรต่อจริยศาสตร์สตรีนิยม